

RIKSDAGENS SVAR 195/2014 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till socialvårdslag och vissa lagar som har samband med den

Ärende

Regeringen har till riksdagen överlämnat sin proposition med förslag till socialvårdslag och vissa lagar som har samband med den (RP 164/2014 rd).

Beredning i utskott

Social- och hälsovårdsutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (ShUB 27/2014 rd).

Beslut

Riksdagen har godkänt följande uttalande:

Riksdagen förutsätter att regeringen följer upp hur fokus i verkställigheten av socialvårdslagen flyttas till förebyggande service, och i synnerhet bevakar kvaliteten på och tillgången till hemservice samt kostnadseffekterna och genomslaget av reformen.

Riksdagen har antagit följande lagar:

Socialvårdslag

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Lagens syfte

Syftet med denna lag är att

- 1) främja och upprätthålla välfärd och social trygghet,
- 2) minska ojämlikhet och främja delaktighet,
- 3) på lika grunder trygga behövlig, tillräcklig och högklassig socialservice samt andra åtgärder som främjar välfärden,
- 4) främja klientorientering och klientens rätt till god service och gott bemötande inom socialvården,

5) förbättra samarbetet mellan socialvården och kommunens olika sektorer samt andra aktörer för att de mål som avses i 1—4 punkten ska nås.

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på kommunal socialvård, om inte något annat bestäms i denna eller någon annan lag. Socialvården omfattar främjande av social trygghet och välfärd samt de uppgifter och den service inom socialvården som föreskrivs i den allmänna lagstiftningen och speciallagstiftningen. Om en person har rätt att få socialvård med stöd av någon annan lag, ska de bestämmel-

ser tillämpas som enligt 4 och 5 § i denna lag bäst tillgodoser klientens intresse.

Inom socialvårdens och hälso- och sjukvårdens gemensamma service eller när klienten annars behöver service inom såväl socialvården som hälso- och sjukvården ska de bestämmelser om socialvården och hälso- och sjukvården tillämpas som i enlighet med klientens intresse bäst tryggar servicen enligt stödbehoven och hälso- och sjukvården enligt det medicinska behovet.

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *socialservice* kommunal socialservice och stödtjänster som ingår i den samt andra åtgärder genom vilka yrkesutbildad personal inom socialvården främjar och upprätthåller individens, familjens och gemenskapens funktionsförmåga, sociala välfärd, trygghet och delaktighet,

2) *klient* en person som ansöker om eller anlitat socialvård eller som oberoende av sin vilja är föremål för socialvård,

3) *person och klient som behöver särskilt stöd* en person som har särskilda svårigheter att söka och få behövliga social- och hälsotjänster på grund av kognitiv eller psykisk funktionsnedsättning eller sjukdom, missbruk av berusningsmedel, samtidigt behov av flera stöd eller på grund av någon annan motsvarande orsak och vars stödbehov inte är förknippat med hög ålder så som föreskrivs i 3 § i lagen om stödande av den äldre befolkningens funktionsförmåga och om social- och hälsovårdstjänster för äldre (980/2012), nedan *äldreomsorgslagen*,

4) *barn* den som är under 18 år,

5) *ung person* den som är 18—24 år.

6) *barn som behöver särskilt stöd* ett barn vars uppväxtförhållanden äventyrar eller inte tryggar barnets hälsa eller utveckling eller som genom sitt beteende äventyrar sin hälsa eller ut-

veckling eller som på grund av de orsaker som anges i 3 punkten behöver särskilt stöd.

4 §

Klientens intresse

Vid bedömningen av det som ligger i klientens intresse ska hänsyn tas till hur olika tillvägagångssätt och lösningar bäst tryggar

1) klientens och hans eller hennes närståendes välfärd,

2) stärkandet av klientens förmåga att klara sig självständigt och agera på eget initiativ samt nära och fortlöpande människorelationer,

3) rätt och tillräckligt stöd vid rätt tidpunkt i förhållande till behoven,

4) möjlighet att delta i och påverka sina egna ärenden,

5) beaktande av den språkliga, kulturella och religiösa bakgrunden,

6) utbildning som motsvarar önskemål, anlag och andra färdigheter, en kanal till arbetslivet samt verksamhet som främjar delaktighet,

7) klientrelationens förtroelighet och samverkan med klienten.

Vid tillhandahållandet av socialvård ska särskild uppmärksamhet ägnas åt att tillgodose de klienters intressen som behöver särskilt stöd.

5 §

Barnets intresse

I alla socialvårdsåtgärder som gäller barn ska i första hand barnets intresse beaktas. När det gäller barn ska utöver det som nämns i 4 § särskild vikt läggas vid hur olika åtgärdsalternativ och lösningar bäst tryggar

1) en balanserad utveckling och välfärd,

2) möjligheten att få förståelse samt omsorg enligt ålder och utvecklingsnivå,

3) en trygg uppväxtmiljö och såväl fysisk som psykisk integritet,

4) självständighetsprocessen och växandet till att känna ansvar.

2 kap.

Främjande av välfärd

6 §

Rådgivning och handledning

Kommuninvånarna ska ha tillgång till rådgivning och handledning inom socialvården. Särskilt avseende ska fästas vid rådgivning och handledning för barn, unga och personer som behöver särskilt stöd.

När socialvården ordnar rådgivning och handledning ska den vid behov samarbeta med den primärvård som ger hälsorådgivning som avses i 13 § i hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010) samt med andra sektorer.

7 §

Strukturellt socialt arbete

Genom strukturellt socialt arbete ska information om social välfärd och sociala problem förmedlas och sakkunskapen inom socialvården utnyttjas för att främja välfärd och hälsa.

Strukturellt socialt arbete omfattar

1) produktion av information som bygger på klientarbetet inom socialvården och som gäller klienternas behov och behovens samhälleliga kopplingar samt verkningarna av den socialservice och den övriga socialvård som möter behoven,

2) målinriktade åtgärder och åtgärdsförslag för att förebygga och rätta till sociala problem samt för att utveckla kommuninvånarnas boende- och närmiljöer, och

3) införlivande av sakkunskapen inom socialvården i de andra kommunala sektorernas planering samt samarbete med privata serviceproducenter och organisationer genom utveckling av det lokala sociala arbetet samt det övriga utbudet av service och stöd.

8 §

Att ge akt på och främja välfärd hos personer som behöver särskilt stöd

De kommunala myndigheterna ska i samarbete ge akt på och främja välfärden hos personer som behöver särskilt stöd samt avhjälpa missförhållanden och förebygga uppkomsten av dem.

De myndigheter som ansvarar för det särskilda stödet ska förmedla information om de sociala problem som klienterna ställs inför samt ge sakkunnighjälp till andra myndigheter och till kommuninvånarna och till organisationer som är verksamma i kommunen. Då servicen tillhandahålls och utvecklas ska särskild uppmärksamhet ägnas behoven och önskemålen hos de personer som behöver särskilt stöd.

9 §

Att ge akt på och främja barns och unga personers välfärd

De kommunala myndigheterna ska i samarbete ge akt på och främja barns och unga personers välfärd samt avhjälpa missförhållanden i uppväxtförhållandena och förebygga uppkomsten av missförhållanden.

De myndigheter som ansvarar för socialvården ska förmedla information om barns och unga personers uppväxtförhållanden och sociala problem samt ge sakkunnighjälp till andra myndigheter och till kommuninvånarna och till organisationer som är verksamma i kommunen.

10 §

Utvecklande av service och stöd i fostran

Då service avsedd för barn, unga personer och barnfamiljer tillhandahålls och utvecklas, ska det ses till att föräldrarna, vårdnadshavarna och andra personer som svarar för barns vård och fostran genom denna service får stöd i fostran av barn och att barns, unga personers och barnfamiljers behov av särskilt stöd klarläggs genom servicen. Vid behov ska verksamhet som stöder

barn och unga personer i behov av särskilt stöd ordnas.

Då servicen tillhandahålls och utvecklas ska särskild uppmärksamhet ägnas barns och unga personers behov och önskemål.

3 kap.

Socialservice

11 §

Stödbehov

Socialservice ska ordnas

- 1) som stöd för att klara av det dagliga livet,
- 2) för stödbehov med anknytning till boende,
- 3) för behov av ekonomiskt stöd,
- 4) för att förhindra marginalisering och främja delaktighet,
- 5) för stödbehov på grund av närstående- och familjevåld samt annat våld eller annan illabehandling,
- 6) för stödbehov i anslutning till akuta krissituationer,
- 7) för att stödja en balanserad utveckling och välfärd hos barn,
- 8) för stödbehov på grund av missbruk av berusningsmedel, psykisk ohälsa, annan sjukdom, skada eller åldrande,
- 9) för stödbehov med anknytning till fysisk, psykisk, social eller kognitiv funktionsförmåga,
- 10) för att stödja anhöriga och närstående till personer som behöver stöd.

12 §

Tryggande av nödvändig omsorg och försörjning

Alla som vistas i en kommun har rätt att i brådskande fall få socialservice som baserar sig på hans eller hennes individuella behov, så att hans eller hennes rätt till nödvändig omsorg och försörjning inte äventyras. I andra än brådskande fall har en person rätt att få tillräckliga socialvårdstjänster av sin hemkommun enligt lagen om hemkommun (201/1994) eller av den sam-

kommun dit hemkommunen hör, om inte något annat föreskrivs i denna lag.

I 57 § föreskrivs om personkretsen för ordnande av socialvård. I lagen om utkomststöd (1412/1997) föreskrivs separat om beviljande av utkomststöd.

13 §

Tryggande av barnets hälsa och utveckling

Ett barn och dess familj har rätt att utan dröjsmål få socialservice som är nödvändig med tanke på barnets hälsa eller utveckling. Servicen ska ordnas i tillräcklig omfattning under de tider på dygnet då den behövs.

Servicen ska stödja föräldrarna, vårdnadshavarna och andra personer som svarar för barnets vård och fostran i fostran av och omsorgen om barnet.

14 §

Socialservice som möter stödbehoven

Som kommunal socialservice ska följande ordnas med det innehåll och i den omfattning som föreskrivs i denna eller i någon annan lag:

- 1) socialt arbete,
- 2) social handledning,
- 3) social rehabilitering,
- 4) familjearbete,
- 5) hemservice,
- 6) hemvård,
- 7) boendeservice,
- 8) service på en institution,
- 9) service som stöder rörlighet,
- 10) alkohol- och drogarbete,
- 11) mentalvårdsarbete,
- 12) rådgivning i uppfostrings- och familjefrågor,
- 13) övervakning av umgänge mellan barn och förälder,
- 14) annan socialservice som är nödvändig för klientens välfärd och som tillgodoser de behov som avses i 11 §.

Som kommunal socialservice ska det även sörjas för specialomsorger om utvecklingsstör-

da, service och stöd på grund av funktionsnedsättning, tillhandahållande av utkomststöd till en person som vistas i kommunen, beviljande av social kredit till kommuninvånare, arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte, service i anslutning till missbrukarvård, ordnande av stöd för närståendevård, vårdnad om barn och unga personer, barnskydd, adoptionsrådgivning, medling i familjefrågor, uppgifter i samband med att beslut om vårdnad av barn och umgängesrätt fastställs och avgörs och ordnande av åtgärder i samband med medling vid verkställighet av besluten, ordnande av de sakkunnigtjänster som hör till medling i domstol i ett ärende som gäller vårdnad om barn och umgängesrätt, uppgifter i samband med utredande och fastställande av faderskap och ordnande av elevvård, enligt vad som dessutom bestäms särskilt om dessa serviceformer i:

- 1) lagen om service och stöd på grund av handikapp (380/1987),
- 2) lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda (519/1977),
- 3) lagen om utkomststöd,
- 4) lagen om social kreditgivning (1133/2002),
- 5) lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte (189/2001),
- 6) lagen om missbrukarvård (41/1986),
- 7) mentalvårdslagen (1116/1990),
- 8) lagen om stöd för närståendevård (937/2005),
- 9) barnskyddslagen (417/2007),
- 10) adoptionslagen (22/2012),
- 11) äktenskapslagen (234/1929),
- 12) lagen angående vårdnad om barn och umgängesrätt (361/1983),
- 13) lagen om faderskap (700/1975),
- 14) lagen om underhåll för barn (704/1975),
- 15) lagen om verkställighet av beslut beträffande vårdnad om barn och umgängesrätt (619/1996),
- 16) lagen om elev- och studerandevård (1287/2013).

15 §

Socialt arbete

Med socialt arbete avses klient- och sakkunnigarbete där det skapas en helhet av socialt stöd och service som möter individens, familjens eller gemenskapens behov, där helheten samordnas med stöd som erbjuds av andra aktörer samt där genomförandet och effekten av helheten styrs och följs upp. Socialt arbete är arbete som stödjer förändring och som syftar till att tillsammans med individen, familjen och gemenskapen lindra svårigheter i en livssituation, stärka individens och familjens egna handlingsmöjligheter, öka deras delaktighet och främja gemenskapens sociala integration.

16 §

Social handledning

Med social handledning avses rådgivning, handledning och stöd för individer, familjer och gemenskaper i användningen av service och samordningen av olika stödformer. Målet är att främja individens och familjens välfärd och delaktighet genom att stärka deras livskompetens och funktionsförmåga.

17 §

Social rehabilitering

Med social rehabilitering avses intensifierat stöd med hjälp av socialt arbete och social handledning för att stärka den sociala funktionsförmågan, förhindra marginalisering och främja delaktighet. Social rehabilitering omfattar

- 1) utredning av den sociala funktionsförmågan och rehabiliteringsbehovet,
- 2) rehabiliteringsrådgivning och rehabiliteringshandledning samt vid behov samordning av rehabiliteringstjänster,
- 3) träning i att klara av vardagsfunktioner och olika livssituationer,
- 4) gruppverksamhet och stödjande av social interaktion,

5) andra behövliga åtgärder som främjar social rehabilitering.

Genom social rehabilitering för unga personer ska de stödjas att få en arbets-, arbetsprövnings-, studie-, ungdomsverkstads- eller rehabiliteringsplats och avhopp förebyggas.

18 §

Familjearbete

Med familjearbete avses att välfärden stöds genom social handledning och med annan nödvändig hjälp i situationer där klienten och hans eller hennes familj eller den person som svarar för klientens vård behöver stöd och handledning för att stärka sina resurser och förbättra den ömsesidiga interaktionen.

Familjearbetet syftar till att trygga hälsan och utvecklingen hos ett barn eller en ung person som behöver särskilt stöd.

19 §

Hemservice

Med hemservice avses att fullgöra eller bistå vid fullgörandet av uppgifter och funktioner som hör till boende, vård och omsorg, upprätthållande av funktionsförmågan, vård och fostran av barn, uträttande av ärenden samt till det övriga dagliga livet.

Hemservice tillhandahålls personer som på grund av sjukdom, förlösning, skada eller av någon annan liknande funktionsnedsättande orsak eller i en särskild familje- eller livssituation behöver hjälp för att klara de uppgifter och funktioner som avses i 1 mom.

Som stödtjänster som ingår i hemservicen tillhandahålls måltids-, klädvårds- och städservice och tjänster som främjar socialt umgänge.

Barnfamiljer har rätt att få sådan hemservice som är nödvändig för att trygga familjens omsorgsuppgift, om det på grund av omständigheter som anges i 2 mom. inte är möjligt att trygga barnets välfärd utan hemservice.

20 §

Hemvård

Med hemvård avses den helhet som bildas av hemservice och de hemsjukvårdsuppgifter som omfattas av 25 § i hälso- och sjukvårdslagen.

21 §

Boendeservice

Boendeservice ska ordnas för personer som av särskild orsak behöver hjälp eller stöd i boendet eller med att ordna boende. Service som tillhandahålls hemma prioriteras i förhållande till service som förutsätter flytt och inkluderar både boende och service. Tillfälligt boende ordnas för personer som behöver kortvarig, brådskande hjälp.

Stödboende ska ordnas för personer som behöver stöd för att bo självständigt eller vid övergången till självständigt boende. Med stödboende avses att boendet stöds genom social handledning och annan socialservice.

Serviceboende ska ordnas för personer som behöver en lämplig bostad samt vård och omsorg. Serviceboende med heldygnsomsorg ordnas för personer som behöver vård och omsorg dygnet runt.

Med serviceboende avses boende och service som ordnas i en servicebostad. Servicen omfattar vård och omsorg enligt klientens behov, verksamhet som upprätthåller och främjar funktionsförmågan, måltids-, klädvårds-, bad- och städservice samt tjänster som främjar delaktighet och socialt umgänge. Inom serviceboende med heldygnsomsorg ordnas servicen enligt klientens behov dygnet runt.

När boendeservice tillhandahålls ska det ses till att personens privatliv och rätt till medbestämmande respekteras och att hon eller han får behovenliga rehabiliterings- och hälso- och sjukvårdstjänster.

22 §

Service på en institution

Med service på en institution inom socialvården avses ordnande av vård och rehabiliterande verksamhet vid en verksamhetsenhet som ger fortlöpande vård inom socialvården. Service på en institution kan ordnas kortvarigt eller fortlöpande, dagtid, nattetid eller dygnet runt. Långvarig vård och omsorg får tillhandahållas på institution bara om det med hänsyn till personens hälsa eller säkerhet är motiverat, eller om det finns en annan i lag särskilt föreskriven grund för det.

När service på en institution tillhandahålls ska det ordnas sådan rehabilitering, vård och omsorg som behövs med tanke på klientens individuella behov. Klientens livsmiljö ska dessutom om möjligt ordnas så att den är trygg, hemlik och stimulerande samt möjliggör ett privatliv och främjar rehabilitering, initiativkraft och funktionsförmåga.

23 §

Service som stöder rörligheten

En tillgänglig och fungerande allmän kollektivtrafik inklusive anrops- och servicetrafik är det främsta sättet att ordna sådan rörlighet som lämpar sig för alla.

Service som stöder rörligheten ska ordnas för personer som inte klarar av att självständigt använda allmänna trafikmedel på grund av sjukdom, skada eller av någon annan liknande funktionsnedsättande orsak och som behöver service för att kunna uträtta ärenden eller på grund av något annat behov som hör till det dagliga livet.

Stöd för rörlighet kan ordnas på följande sätt eller genom kombinationer av dem:

- 1) handledning i hur allmänna trafikmedel används och handledd träning,
- 2) ledsagarservice,
- 3) grupptransport,
- 4) ersättning för skäligen kostnader för transport med taxi, invalidtaxi eller ett annat motsvarande fordon,

5) något annat lämpligt sätt.

Individuell färdtjänst ordnas inte för en person som har rätt till transport eller till ersättning för transportkostnaderna med stöd av någon annan lag.

24 §

Alkohol- och drogarbete

Syftet med alkohol- och drogarbete är att minska och avlägsna alkohol- och drogrelaterade faktorer som äventyrar välfärd och säkerhet samt stödja alkohol- och drogfrihet.

Socialvårdens alkohol- och drogarbete enligt denna lag omfattar

- 1) handledning och rådgivning,
- 2) socialvårdens särskilda service som riktar sig till missbrukare av berusningsmedel, deras anhöriga och andra närstående,
- 3) övrig socialservice enligt 14 § som stöder alkohol- och drogfrihet eller som behövs på grund av missbruk av berusningsmedel.

En gravid person har rätt att omedelbart få tillräcklig socialservice som stöder alkohol- och drogfrihet.

Det alkohol- och drogarbete som utförs inom socialvården ska planeras och genomföras så att det bildar en fungerande helhet tillsammans med det övriga alkohol- och drogarbetet och mentalvårdsarbetet i kommunen.

25 §

Mentalvårdsarbete

Syftet med mentalvårdsarbete är att stärka de faktorer som skyddar individens och gemenskapens psykiska hälsa samt avlägsna och minska faktorer som äventyrar den psykiska hälsan.

Mentalvårdsarbete enligt denna lag omfattar

- 1) handledning och rådgivning inom socialservicen i fråga om de faktorer som skyddar och äventyrar den psykiska hälsan och, vid behov, psykosocialt stöd till individen och familjen,
- 2) samordning av det psykosociala stödet till individen och samhället i akuta och traumatiska situationer,

3) socialvårdens mentalvårdstjänster, med vilka avses socialservice enligt 14 § som stödjer individens psykiska hälsa.

Det mentalvårdsarbete som utförs inom socialvården ska planeras och genomföras så att det bildar en fungerande helhet tillsammans med den övriga socialvården och hälso- och sjukvården.

26 §

Rådgivning i uppfostrings- och familjefrågor

Rådgivning i uppfostrings- och familjefrågor ska ges för att främja barnets välfärd, individuella uppväxt och positiva utveckling, stödja föräldraskapet samt för att stärka barnfamiljernas förmåga att klara sig självständigt och stärka deras egna resurser.

Rådgivning i uppfostrings- och familjefrågor omfattar bedömning, handledning, sakkunnigrådgivning och annat stöd i anslutning till barns uppväxt och utveckling, familjeliv, människorelationer och sociala färdigheter.

Rådgivning i uppfostrings- och familjefrågor tillhandahålls sektorsövergripande tillsammans med experter på socialt arbete, psykologi och medicin samt enligt behov tillsammans med andra experter.

27 §

Övervakning av umgänge mellan barn och förälder

Syftet med övervakning av umgänget mellan barn och förälder är att se till att den umgängets rätt som avses i 2 § i lagen angående vårdnad om barn och umgängets rätt tillgodoses i enlighet med barnets intresse. Övervakningen av umgänget grundar sig antingen på ett avtal som fastställts av socialnämnden eller på ett domstolsbeslut där innehållet i behövliga åtgärder fastställs.

Vid övervakade byten ser en övervakare till att barnet i enlighet med avtalet eller beslutet överlämnas från den ena föräldern till den an-

dra. Vid stöttat umgänge är övervakaren tillgänglig under umgänget. Vid övervakat umgänge ska övervakaren se och höra barnet och föräldern under umgänget.

Övervakaren kan bestämma att umgängestillfället inte inleds eller att bytet inte utförs, eller avbryta umgängestillfället om det är nödvändigt för att tillgodose barnets intresse. Övervakaren ska till en behörig barnatillsyningsman lämna en skriftlig redogörelse för avtalade umgängeställen som han eller hon avbrutit eller som av någon annan orsak inte genomförts. Övervakaren ska ha en utbildning enligt 11 § i lagen om behörighetsvillkoren för yrkesutbildad personal inom socialvården (272/2005).

28 §

Annan socialservice

Semesterservice ska tillhandahållas och stöd för semesterarrangemang ges med hänsyn till familjeförhållanden, långvarig sjukdom, skada eller något annat motsvarande skäl. Referensgruppsverksamhet samt en stödperson eller stödfamilj kan ordnas för ett barn eller en ung person som behöver särskilt stöd eller för hans eller hennes familj för att trygga barnets eller den unga personens hälsa eller utveckling. Alla klienters välfärd kan också främjas genom annan service än den som anges i 3 kap.

29 §

Socialjour

Socialjour ska ordnas dygnet runt för att trygga brådskande och nödvändig hjälp. Jouden ska organiseras så att den kan kontaktas dygnet runt och brådskande socialservice tillhandahållas enligt vad som föreskrivs i denna eller någon annan lag.

När socialjour tillhandahålls ska man samarbeta med hälso- och sjukvårdens jour, räddningsväsendet, polisen, nödcentralen och vid behov med andra aktörer.

4 kap.

Tillhandahållande av socialvård

30 §

Centrala principer

Klienten har rätt att av den som tillhandahåller socialvården få högklassig socialvård och ett gott bemötande utan diskriminering. Klienten ska bemötas så att hans eller hennes övertygelse och integritet respekteras och människovärde inte kränks.

När beslut och avgöranden som gäller socialvården fattas och socialvården tillhandahålls ska i första hand klientens intresse beaktas så som föreskrivs i 4 och 5 §.

När socialvård tillhandahålls ska utgångspunkten vara att makar och sambor samt andra familjemedlemmar har möjlighet att bo tillsammans.

De lokaler för socialservice som står till klienternas förfogande ska stödja klienternas sociala interaktion. När lokalerna planeras och används ska individuella behov och förutsättningar hos klienterna, tillgänglighet och integritetsskydd beaktas.

31 §

Hörande av klienten och klientens rätt att få redogörelse för olika alternativ

Förvaltningslagen (434/2003) innehåller bestämmelser om att höra klienten innan beslut som gäller honom eller henne fattas. Lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården (812/2000) innehåller bestämmelser om klientens rätt att få redogörelse för olika alternativ.

32 §

Barns och unga personers åsikter och önskemål

När behovet av socialvård bedöms, ska det vid beslut som gäller ett barn eller en ung person

samt när socialvård tillhandahålls läggas särskild vikt vid barnets och den unga personens åsikter och önskemål. Barnet ska ges möjlighet att med hänsyn till ålder och utvecklingsnivå få information om ärendet som gäller honom eller henne och att lägga fram sin åsikt och sitt önskemål. Barnets åsikt ska utredas på ett finkänsligt sätt och så att det inte leder till onödig olägenhet i relationerna mellan barnet och dess föräldrar eller andra närstående. Sättet att reda ut barnets åsikt och åsiktens huvudinnehåll ska antecknas i klienthandlingarna om barnet.

I samband med att åsikten utreds får barnet inte ges sådan information som kan äventyra dess utveckling eller som strider mot något annat mycket viktigt privat intresse för barnet.

33 §

Tillgång till socialvård och dess tillgänglighet

Planeringen och tillhandahållandet av socialvård ska tillses i enlighet med vad som föreskrivs i denna lag eller annars. Socialservicens innehåll och kvalitet ska uppfylla kraven enligt lagstiftningen.

Den allmänna kommunala socialservicen ska tillhandahållas så att den lämpar sig för alla klienter. Vid behov ska den som behöver hjälp och stöd hänvisas till särskild service. När servicen tillhandahålls ska utgångspunkten vara att den kan uppsökas på eget initiativ i ett tillräckligt tidigt skede.

Socialservice ska om möjligt ordnas i anslutning till de olika förvaltningsområdenas basservice, om arrangemanget främjar samordningen av servicen och ordnandet av service av god kvalitet.

Information om hurdan socialservice som kan fås och på vilka grunder samt hur den kan sökas ska publiceras på ett lättillgängligt och lättförståeligt sätt.

34 §

Inledning och avslutning av en klientrelation i socialvården

Ett socialvårdsärende inleds på ansökan eller när en arbetstagare inom kommunens socialvård annars i sitt arbete har fått kännedom om en person som eventuellt behöver socialservice.

En klientrelation i socialvården inleds på ansökan eller när handläggningen av ett ärende som inletts på ett annat sätt påbörjas eller när en person ges socialservice. Klientrelationen avslutas när det för kännedom antecknas i socialvårdens klienthandling att det inte finns någon grund för att ordna socialvård.

35 §

Kontakt med socialvården för bedömning av stödbehovet

Om en sådan yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården som avses i lagen om yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården (559/1994), en socialkurator eller en anställd hos socialväsendet, undervisningsväsendet, idrottsväsendet, barndagvården, räddningsverket, Nödcentralsverket, Tullen, polisen, Brottpåföljdsmyndigheten, arbets- och näringsmyndigheten, Folkpensionsanstalten eller utökningsmyndigheten i sitt arbete har fått kännedom om en person vars behov av socialvård är uppenbart, ska han eller hon styra personen till att söka socialservice eller om personen samtycker till det kontakta den myndighet som ansvarar för den kommunala socialvården, så att stödbehovet kan bedömas.

Om samtycke inte kan fås och personen är uppenbart oförmögen att svara för sin omsorg, hälsa eller säkerhet, eller om ett barns bästa absolut kräver det, ska de personer som avses i 1 mom. utan dröjsmål göra en anmälan om behovet av socialvård trots sekretessbestämmelserna.

Även någon annan än en person som avses i 1 mom. kan göra en anmälan trots sekretessbestämmelser som gäller honom eller henne.

I 25 och 25 c § i barnskyddslagen finns bestämmelser om att göra en barnskyddsanmälan och en föregripande barnskyddsanmälan. Om den anmälningspliktiga personen i enlighet med 1—3 mom. utan dröjsmål har kontaktat den myndighet som ansvarar för socialvården och uppgett orsakerna till kontakten, behöver ingen barnskyddsanmälan göras på grundval av samma uppgifter.

Vid anmälan om äldre personers servicebehov ska dessutom bestämmelserna i 25 § i äldreomsorgslagen följas.

36 §

Bedömning av servicebehovet

När en anställd hos den kommunala socialvården i sitt arbete har fått kännedom om en person som behöver socialvård, ska den anställda se till att personens behov av brådskande hjälp omedelbart bedöms. Dessutom har personen rätt att få en bedömning av servicebehovet, om det inte är uppenbart onödigt att göra en bedömning.

Bedömningen av servicebehovet ska påbörjas utan dröjsmål och slutföras utan ogrundat dröjsmål. Bedömningen ska påbörjas senast den sjunde vardagen efter det att klienten, en anhörig eller en närstående eller klientens lagliga företrädare har kontaktat den kommunala myndighet som ansvarar för socialservicen för att få service, om

1) personen är över 75 år,

2) personen får vårdbidrag med högsta belopp enligt 9 § 3 mom. 3 punkten i lagen om handikappförmåner (570/2007).

Bedömningen av hurdan servicebehov ett barn som behöver särskilt stöd har ska inledas senast den sjunde vardagen efter det att ärendet har inletts, och bedömningen ska bli klar senast tre månader från inledningen.

Bedömningen görs i den omfattning som klientens livssituation kräver i samarbete med klienten och vid behov med klientens anhöriga och närstående samt andra aktörer. När bedömningen görs ska det redogöras för klienten vilka hans eller hennes rättigheter och skyldigheter enligt den allmänna lagstiftningen eller speciallagstift-

ningen är samt för de olika alternativen vid tillhandahållandet av tjänster och deras effekter liksom också för andra omständigheter som är av betydelse för klientens ärende. Redogörelsen ska ges så att klienten tillräckligt väl förstår dess innehåll och betydelse. Vid bedömningen ska klientens självbestämmanderätt respekteras och hans eller hennes önskemål, åsikter och individuella behov beaktas. Särskild vikt ska läggas vid att barns och unga personers samt andra särskilt stöd behövande personers självbestämmanderätt respekteras. När utredningen av den äldre befolkningens servicebehov görs ska dessutom bestämmelserna i äldreomsorgslagen följas. Barnskyddslagen innehåller bestämmelser om utredning av barnskyddsbehovet i samband med bedömning av servicebehovet.

Den person som ansvarar för att bedömningen av servicebehovet görs ska ha en sådan behörighet som avses i lagen om behörighetsvillkoren för yrkesutbildad personal inom socialvården, om inte något annat föreskrivs någon annanstans i lag. Den tjänsteinnehavare som ansvarar för bedömningen av servicebehovet hos barn, unga personer och andra personer som behöver särskilt stöd ska ha socialarbetarbehörighet enligt 3 § i den nämnda lagen.

37 §

Innehållet i bedömningen av servicebehovet

Utifrån utredningen av servicebehovet bedöms det om personen behöver stöd. Om personen behöver stöd, bedöms det om stödbehovet är av tillfällig, återkommande eller långvarig karaktär. Bedömningen av servicebehovet omfattar

1) en sammanfattning av klientens situation samt av behovet av socialservice och särskilt stöd,

2) de slutsatser som en yrkesutbildad person inom socialvården har dragit om förutsättningarna för klientrelationen,

3) klientens åsikt om och syn på sitt servicebehov, om det inte finns ett uppenbart hinder för att i samarbete med klienten bedöma servicebehovet,

4) en bedömning som klienten och en yrkesutbildad person inom socialvården har gjort om behovet av en egen kontaktperson enligt 42 §.

38 §

Ordnande av service enligt bedömningen av servicebehovet

När stödbehovet är av tillfällig karaktär ska man genom tillräcklig tillfällig service i rätt tid försöka förebygga ett långvarigare stödbehov.

När stödbehovet är fortlöpande eller återkommande, ska servicen ordnas så att målet är att klienten klarar sig själv och att stödbehovet upphör efter den tid som tillsammans med klienten uppställts som mål.

För personer vars stödbehov är bestående eller långvarigt ska stödet om möjligt ordnas så att servicens kontinuitet tryggas, om det inte ligger i klientens intresse att ändra servicen. Om stödbehovet endast delvis är bestående eller långvarigt, ska stödet i övrigt ordnas enligt vad som föreskrivs i 1 och 2 mom.

39 §

Klientplan

Bedömningen av servicebehovet ska kompletteras med en klientplan som utarbetas för klienten eller genom en annan motsvarande plan, om det inte är uppenbart onödigt att utarbeta en plan. Planen ska utarbetas tillsammans med klienten enligt 36 § 4 och 5 mom., om det inte föreligger något uppenbart hinder för detta.

I den omfattning som klientens servicebehov förutsätter ska klientplanen innehålla

1) klientens bedömning och en yrkesmässig bedömning av stödbehovet,

2) klientens bedömning och en yrkesmässig bedömning av den service och de åtgärder som behövs,

3) en bedömning som görs av den egna kontaktpersonen eller av en annan arbetstagare som ansvarar för klientens service av den socialservice som är nödvändig med hänsyn till klientens

hälsa eller utveckling och av när servicen ska börja och dess varaktighet,

4) information om hur ofta klienten och den egna kontaktpersonen eller en annan arbetstagarare som ansvarar för klientens service ska träffas,

5) klientens och arbetstagararens bedömning av klientens styrkor och resurser,

6) de mål som ställs upp av klienten och arbetstagararen tillsammans och som socialvården siktar på att uppnå,

7) en bedömning av klientrelationens varaktighet,

8) information om samarbetspartner som deltar i att möta klientens behov och ansvarsfördelningen mellan samarbetsparterna,

9) information om uppföljning av planen, uppnående av målen och omprövning av behoven.

Klientplanen ska justeras vid behov. Planens innehåll ska samordnas med service och stödåtgärder som tillhandahålls av andra förvaltningsområden och som personen behöver. Dessutom gäller i fråga om skyldigheten att utarbeta planen samt planens innehåll och de delaktiga vad som särskilt föreskrivs om det. Trots vad som föreskrivs någon annanstans i lag kan man med klientens samtycke utarbeta en gemensam plan som gäller service och stödtjänster inom socialvården och andra förvaltningsområden och som innehåller de uppgifter som behövs för att utarbeta och använda planen. I fråga om att utarbeta en gemensam plan utan klientens samtycke föreskrivs särskilt.

Om det finns anhöriga eller andra närstående personer som stöder klienten, utarbetas vid behov en särskild plan om stöd för dem.

40 §

Anmälan till andra myndigheter om klientens stödbehov

Om socialvårdens åtgärder inte räcker till för att möta en klients behov, ska den yrkesutbildade person inom socialvården som ansvarar för bedömningen av klientens servicebehov, den egna kontaktpersonen eller en annan arbetstagarare som ansvarar för klientens service med klien-

tens samtycke kontakta den myndighet som i första hand ansvarar för att vidta de åtgärder som krävs.

Den myndighet som tar emot den anmälan som avses i 1 mom. ska med klientens samtycke utan ogrundat dröjsmål meddela den kontaktande myndigheten vilka åtgärder myndigheten har vidtagit med anledning av anmälan. En anmälan behöver emellertid inte göras om det är uppenbart onödigt.

I lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården (812/2000) föreskrivs om utlämnande av uppgifter utan klientens samtycke. I förvaltningslagen föreskrivs om hänvisning av en klient till den behöriga myndigheten.

41 §

Sektorsövergripande samarbete

För att bedöma servicebehovet, fatta beslut och tillhandahålla socialvård ska den myndighet inom socialvården som ansvarar för åtgärden se till att tillräcklig sakkunskap och kompetens med hänsyn till en persons individuella behov finns att tillgå. Om bedömningen av personens behov och uppfyllandet av dem kräver service eller stödåtgärder av socialväsendet eller övriga myndigheter, ska dessa på begäran av den arbetstagarare som ansvarar för åtgärden delta i bedömningen av personens servicebehov och i utarbetandet av en klientplan.

Socialvården tillhandahålls i samarbete med olika aktörer så att socialvården och vid behov de övriga förvaltningssektorernas service bildar en helhet som tillgodoser klientens intresse. Arbetstagararen ska enligt behov kontakta olika samarbetspartner och sakkunniga samt vid behov personens anhöriga och andra närstående enligt vad som närmare föreskrivs i denna lag.

Lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården innehåller bestämmelser om utlämnande av uppgifter utan klientens samtycke och antecknande av klientinformation i sektorsövergripande samarbete samt i socialvårdens och hälso- och sjukvårdens gemensamma service, samt om en socialvårdsmyndighets rätt att av andra myndigheter få den handräckning

som den behöver för att sköta sina lagstadgade uppgifter.

42 §

Egen kontaktperson

En egen kontaktperson ska utses för socialvårdsklienten för den tid klientrelationen pågår. En egen kontaktperson behöver inte utses om det för klienten redan har utsetts en annan arbetstagare som ansvarar för servicen eller om det av någon annan orsak är uppenbart onödigt att utse en egen kontaktperson.

Den egna kontaktpersonen ska ha en sådan behörighet som är ändamålsenlig med tanke på helheten av klientens service och som avses i lagen om behörighetsvillkoren för yrkesutbildad personal inom socialvården. Om klienten är ett barn, en ung person eller en annan klient som behöver särskilt stöd, ska den egna kontaktpersonen eller den arbetstagare som utför klientarbete med klienten ha en socialarbetarbehörighet enligt 3 § i den nämnda lagen.

Den person som är egen kontaktperson har i uppgift att i enlighet med klientens behov och intresse främja genomförandet av 38 § 2 och 3 mom. samt vid behov utföra andra uppgifter som föreskrivs i denna lag.

När socialvård som gäller barn som behöver särskilt stöd tillhandahålls ska barnets egen kontaktperson eller en annan arbetstagare som ansvarar för barnets socialservice träffa barnet personligen tillräckligt ofta på det sätt som antecknas närmare i klientplanen.

43 §

Kartläggning av närståendenätverket

Med kartläggning av närståendenätverket avses att det utreds hur anhöriga eller andra närstående personer till klienten deltar i att stödja klienten. Kartläggningen av närståendenätverket görs i samband med att servicebehovet bedöms eller vid behov vid en annan tidpunkt under kli-

entrelationen. Kartläggningen kan göras utan klientens samtycke endast om

1) klienten är uppenbart oförmögen att svara för sin omsorg, hälsa och säkerhet och uppgifterna är nödvändiga för att utreda servicebehovet, eller

2) uppgifterna behövs för att tillgodose ett barns intresse.

I samband med kartläggningen utreds vid behov de anhörigas och närståendes eventuella stödbehov.

44 §

Utredning av situationen för en person i klientens vård

Vård- och stödbehovet för ett barn eller en annan person i klientens vård ska utredas om klienten

1) får missbrukarvård eller mentalvård eller annan socialvård och hälso- och sjukvård under vilken, eller innan behövlig vård fås, klientens förmåga att fullgott ta hand om vården eller fostern bedöms vara försvagad,

2) intas som häktad i fängelse eller börjar avtjäna ett fängelsestraff.

Vid behov ska erhållande av tillräcklig vård och tillräckligt stöd säkerställas genom ett möte med barnet eller en annan person som vårdas. I 35 § föreskrivs om skyldigheten att till den myndighet som ansvarar för kommunens socialvård anmäla behov av socialvård.

45 §

Beslutsfattande och verkställighet som gäller socialvården

Klienten har rätt att få ett skriftligt beslut om ordnandet av socialservicen. Ett ärende som gäller brådskande åtgärder ska handläggas och beslutet ska fattas utan dröjsmål utifrån tillgängliga uppgifter, så att klientens rätt till nödvändig omsorg och försörjning inte äventyras. I fall som inte är brådskande ska beslut fattas utan ogrundat dröjsmål efter det att ärendet inletts.

I brådskande fall ska beslutet verkställas utan dröjsmål och i fall som inte är brådskande utan ogrundat dröjsmål. Beslutet ska dock verkställas senast inom tre månader från det att ärendet inletts. Tiden kan vara längre än detta om utredningen av ärendet av något särskilt skäl kräver en längre handläggningstid eller om verkställigheten fördröjs av något annat särskilt skäl som hänger samman med klientens behov.

Bestämmelser om handläggning av ärenden och beslutsfattande finns dessutom i förvaltningslagen.

46 §

Beslut som tryggar vård och omsorg

En kommunal tjänsteinnehavare med socialarbetarbehörighet som utför klientarbete tillsammans med en egen kontaktperson ska besluta om den socialservice genom vilken i enlighet med 12 och 13 § nödvändig omsorg och försörjning samt hälsa och utveckling gemensamt tryggas för ett barn som behöver särskilt stöd eller någon annan klient som behöver särskilt stöd, om förfarandet tillgodoser klientens intresse.

Besluten gäller den socialservice som klienten eller den person som ansvarar för klientens omsorg behöver.

Den tjänsteinnehavare som avses i 1 mom. fattar besluten med hänsyn till den bedömning av servicens nödvändighet som framförs i en klientplan som avses i 39 § samt utarbetar planer för den service inom hälso- och sjukvården, undervisningsväsendet eller arbets- och näringsförvaltningen som är nödvändig med hänsyn till klientens omsorg, försörjning, hälsa eller utveckling. Bestämmelser om den gemensamma plan som gäller servicen och stödåtgärderna inom socialvården och de övriga förvaltningsområdena finns i 39 § 3 mom. Ett beslut om brådskande åtgärder ska fattas enligt 45 § 1 mom. Trots vad som föreskrivs ovan i denna paragraf får beslut om utkomststöd fattas av den tjänsteinnehavare som ansvarar för utkomststöd med hänsyn till den bedömning av stödbehovet som den egna kontaktpersonen för klienten eller för klientens familjemedlem eller en annan ar-

betstagare som ansvarar för klientens service har gjort.

5 kap.

Att säkerställa kvaliteten på tjänsterna

47 §

Egenkontroll

En verksamhetsenhet inom socialvården eller en annan aktör som ansvarar för den samlade verksamheten ska göra upp en plan för egenkontroll för att säkerställa socialvårdens kvalitet, säkerhet och ändamålsenlighet. Planen ska vara offentligt framlagd, förverkligandet av den ska följas upp regelbundet och verksamheten utvecklas utifrån respons som regelbundet samlas in från klienterna och verksamhetsenhetens personal.

Närmare bestämmelser om innehållet i samt utarbetandet och uppföljningen av planen för egenkontroll kan utfärdas genom social- och hälsovårdsministeriets förordning.

48 §

Personalens anmälningsskyldighet

Personer som ingår i socialvårdens personal eller arbetar med motsvarande uppgifter i ett uppdragsförhållande eller som självständiga yrkesutövare ska agera så att den socialservice som ges till klienten är högklassig.

En person som avses ovan i 1 mom. ska utan dröjsmål meddela den person som ansvarar för verksamheten om han eller hon vid skötseln av sina uppgifter lägger märke till eller får kännedom om ett missförhållande eller en uppenbar risk för ett missförhållande vid tillhandahållandet av socialvård för klienten. Den person som tar emot anmälan ska anmäla ärendet till den ledande tjänsteinnehavaren inom kommunens socialvård.

Anmälan kan göras trots sekretessbestämmelserna.

Kommunen och en privat serviceproducent ska informera sin personal om anmälningsskyldigheten och omständigheter i anslutning till tillämpningen av den. Anvisningar för förfarings-sätten vid tillämpningen av anmälningsskyldigheten ska ingå i planen för egenkontroll som avses i 47 §. Den person som gjort anmälan får inte bli föremål för negativa motåtgärder till följd av anmälan.

49 §

Åtgärder med anledning av en anmälan

Den person som tar emot en anmälan som avses i 48 § 2 mom. ska vidta åtgärder för att rätta till missförhållandet eller avvärja risken för ett uppenbart missförhållande. Personen ska trots sekretessbestämmelserna underrätta regionförvaltningsverket om ärendet, såvida missförhållandet eller risken för ett uppenbart missförhållande inte åtgärdas utan dröjsmål.

Regionförvaltningsverket eller Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården kan meddela ett föreläggande för att undanröja missförhållandet och besluta om vidare åtgärder i ärendet så som särskilt föreskrivs.

6 kap.

Ändringssökande

50 §

Begäran om omprövning

Omprövning av ett beslut som avses i 45 och 46 § får på det sätt som föreskrivs i förvaltningslagen begäras hos det organ som svarar för den kommunala socialvården.

51 §

Anförande av besvär hos förvaltningsdomstolen

Ett beslut som meddelats av det organ som ansvarar för den kommunala socialvården med anledning av begäran om omprövning får överkla-

gas genom besvär hos förvaltningsdomstolen på det sätt som anges i förvaltningsprocesslagen (586/1996). Under besvärstiden får besvär även lämnas till organet, som ska sända besväret och sitt utlåtande till förvaltningsdomstolen.

52 §

Verkställighet

Ett beslut av kommunens tjänsteinnehavare eller organ kan trots sökande av ändring verkställas, om typen av beslut kräver omedelbart verkställande och det inte äventyrar säkerheten, eller om beslutets ikraftträdande på grund av orsaker som beror på ordnandet av servicen inte kan skjutas upp och om tjänsteinnehavaren eller organet beordrat att beslutet ska verkställas genast.

Efter att ändring har sökts kan besvärsmyndigheten förbjuda eller avbryta verkställandet av beslutet.

53 §

Besvärstillstånd

Förvaltningsdomstolens beslut får överklagas genom besvär endast om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

För besvärstillstånd gäller vad som föreskrivits om det i förvaltningsprocesslagen. En besvärsskrift, i vilken det anges varför besvärstillstånd bör beviljas, kan också lämnas till den förvaltningsdomstol som fattat beslutet för vidarebefordran till högsta förvaltningsdomstolen.

54 §

Förvaltningstvistemål

På förvaltningstvistemål tillämpas förvaltningsprocesslagen.

7 kap.

Särskilda bestämmelser

55 §

Förhållande till andra lagar

På socialservice som ordnas med stöd av denna lag tillämpas lagen om planering av och statsunderstöd för social- och hälsovården (733/1992) och lagen om statsandel för kommunal basservice (1704/2009), om inte något annat föreskrivs i lag.

56 §

Klientavgifter

För socialservice enligt denna lag tas avgifter ut enligt lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (734/1992).

57 §

Personkrets för ordnande av socialvård

Om en person som regelbundet eller långvarigare vistas utanför hemkommunen på grund av arbete, studier eller motsvarande orsaker och personens hemkommun inte ändras enligt 3 § 1 punkten i lagen om hemkommun, kan han eller hon söka socialservice hos vistelsekommunen. Hemkommunen är dock inte skyldig att ordna socialvård för en person som vistas utomlands, om inte något annat föreskrivs någon annanstans.

58 §

Ordnande av brådskande institutionsvård

I brådskande fall eller då omständigheterna annars förutsätter det ska kommunen se till att institutionsvård och annan socialservice ordnas även för andra som vistas i kommunen än kommunens invånare.

Beräknas behovet av institutionsvård vara över 14 dygn, ska det kommunala organ som ansvarar för socialvården utan dröjsmål göra en an-

mälan om institutionsvården till organet i den kommun vars uppgift det hade varit att ordna vård.

59 §

Överflyttning av en person till egen kommun

När någon som inte är kommuninvånare har fått institutionsvård med stöd av 58 § och behovet av vården beräknas bli långvarigt, kan förvaltningsdomstolen berättiga det organ som ansvarar för socialvården att flytta personen till den kommun där han eller hon är invånare.

På begäran av den som får institutionsvård ska organet likväl alltid vidta sådana åtgärder som avses i 1 mom. för att flytta personen till den kommun där han eller hon är invånare.

En ansökan om överflyttning enligt 1 mom. ska göras hos den förvaltningsdomstol inom vars verksamhetsområde den kommun som tillhandahållit institutionsvården är belägen.

Det får dock inte bestämmas att en överflyttning ska ske, om det med tanke på en ändamålsenlig vård eller annars är oskäligt för personen.

60 §

Ansökan om socialservice och vårdplats i en annan kommun

Den som vill flytta och bli invånare i en annan kommun, men på grund av sin ålder eller sin funktionsnedsättning eller av någon annan orsak inte kan bo självständigt där, kan anhålla om socialservice och vårdplats där på samma grunder som kommunens invånare. Kommunen är skyldig att genast underrätta sökandens hemkommun om att en sådan ansökan har kommit in och att den har tagits upp till behandling. Kommunen ska behandla ansökan, bedöma sökandens behov av service i samarbete med hans eller hennes hemkommun och fatta beslut i ärendet. Ansökan ska dock inte behandlas, om sökanden har lämnat in en likadan ansökan till en annan kommun och behandlingen av den fortfarande pågår.

Om kommunen beslutar bevilja service i enlighet med 1 mom., ska sökanden inom två veck-

or efter att ha fått del av beslutet anmäla till kommunen om han eller hon tar emot servicen. Sökanden har rätt att inom tre månader efter att ha fått del av beslutet flytta till den vårdplats som anvisats. Om sökanden försummar att iaktta nämnda tidsfrister, förfaller hans eller hennes rätt till den service som beslutet gäller.

25, 26, 26 a, 27 d, 27 e och 40 § samt 5 och 8 kap. förblir dock i kraft.

Om det i någon annan lagstiftning hänvisas till den socialvårdslag som var i kraft när denna lag trädde i kraft, ska denna lag tillämpas i stället för den, om inte något annat föreskrivs i denna lag.

61 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 april 2015, dock så att 19 § tillämpas redan från och med den 1 januari 2015 och 46, 48 och 49 § från och med den 1 januari 2016.

Genom denna lag upphävs socialvårdslagen (710/1982). Den upphävda lagens 2 kap.,

62 §

Övergångsbestämmelser

På besvär eller underställning med anledning av ett beslut som fattats innan denna lag har trätt i kraft eller på behandlingen av ett sådant ärende vid en högre besvärinstans med anledning av besvär tillämpas de bestämmelser som gällde vid denna lags ikraftträdande.

Lag

om ändring av barnskyddslagen

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i barnskyddslagen (417/2007) 2 kap., 31 § 2 mom. samt 35 § 2 mom.,

ändras 3 § 2 mom., 3 a § 1 mom., 25 § 1 och 3 mom., 25 a och 25 b §, 25 c § 3 mom., 25 d, 26 och 27 §, 30 § 1 och 2 mom., 34 § 1 mom., 36 §, 37 § 2 mom., 37 a § 1 mom., 38 och 39 a §, 89 § 1 mom. 2 punkten samt 90 §,

av dem 3 § 2 mom., 3 a § 1 mom., 25 a och 25 b §, 25 c § 3 mom., 26 §, 37 § 2 mom., 37 a § 1 mom., 39 a § samt 89 § 1 mom. 2 punkten sådana de lyder i lag 88/2010, 25 § 1 mom. och 36 § sådana de lyder i lag 911/2012, 25 § 3 mom. sådant det lyder i lag 542/2011, 25 d § sådana de lyder i lagarna 88/2010 och 542/2011 samt 38 och 90 § sådana de lyder delvis ändrade i lag 88/2010, samt

fogas till lagen nya 37 b, 38 a och 76 a § som följer:

3 §

Det barn- och familjeinriktade barnskyddet innebär att (*utesl.*) klientplaner upprättas och att stödåtgärder inom öppenvården tillhandahålls.

3 a §

Förebyggande barnskydd

För att främja barns och unga personers välfärd tillhandahåller kommunen utöver barnskydd också förebyggande barnskydd då barnet eller familjen inte är klient inom barnskyddet.

25 §

Anmälningsskyldighet

De som är anställda eller innehar ett förtroendeuppdrag hos

- 1) social- och hälsovården och barndagvården,
- 2) undervisningsväsendet,
- 3) ungdomsväsendet,
- 4) polisväsendet,
- 5) Brottspåföljdsmyndigheten,
- 6) brand- och räddningsväsendet,
- 7) en producent av socialservice, barndagvård eller hälso- och sjukvårdstjänster,
- 8) en undervisnings- eller utbildningsanordnare,
- 9) en församling eller något annat religiöst samfund,
- 10) en förläggning eller flyktingsluss som avses i 3 § i lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd (746/2011),
- 11) en enhet som bedriver nödcentralsverksamhet,
- 12) en enhet som ordnar morgon- och eftermiddagsverksamhet för skolelever,
- 13) Tullen,
- 14) gränsbevakningsväsendet, eller
- 15) utökningsmyndigheten

eller de som utför motsvarande uppgifter i uppdragsförhållanden eller som självständiga yrkesutövare samt alla yrkesutbildade personer inom hälso- och sjukvården är skyldiga att utan dröjsmål och trots sekretessbestämmelserna göra en anmälan till det organ som ansvarar för socialvården i kommunen, om de i sin uppgift fått kännedom om ett barn för vars del behovet av vård och omsorg, omständigheter som äventyrar barnets utveckling eller barnets eget beteende kräver att behovet av barnskydd utreds.

De personer som avses i 1 mom. är skyldiga att trots sekretessbestämmelserna göra en anmälan till polisen, när de på grund av omständigheter som de har fått kännedom om i sin uppgift har skäl att misstänka att ett barn utsatts för

- 1) en gärning som är straffbar som sexualbrott enligt 20 kap. i strafflagen (39/1889), eller

- 2) en gärning som är straffbar som brott mot liv och hälsa enligt 21 kap. i strafflagen och vars föreskrivna maximistraff är fängelse i minst två år.

25 a §

Kontakt med socialvården för bedömning av stödbehovet

Den anmälningsskyldighet som avses i 25 § kan trots sekretessbestämmelserna också uppfyllas genom att tillsammans med barnet eller barnets föräldrar ta kontakt i enlighet med 35 § i socialvårdslagen för att få stödbehovet bedömt, under förutsättning att

- 1) kontakten tas utan dröjsmål och
- 2) den person som enligt 25 § 1 mom. är anmälningsskyldig i samband med kontakten uppger vilka omständigheter som lett till kontakten.

25 b §

Registerföring

Det organ som ansvarar för socialvården ska föra register över barnskyddsanmälningarna och deras innehåll.

25 c §

Föregripande barnskyddsanmälan

Ett barnskyddsärende och en klientrelation inom barnskyddet inleds efter barnets födelse, i enlighet med vad som bestäms i 26 och 27 §.

25 d §

Barnskyddsmyndigheternas anmälningsskyldighet

Om barnet flyttar från kommunen medan en utredning av behovet av barnskydd enligt 26 § pågår eller medan barnet är klient inom barnskyddet, ska det organ som ansvarar för socialvården trots sekretessbestämmelserna omedel-

bart underrätta barnets nya hemkommun eller den boningskommun som avses i 16 § 1 mom. om flyttningen. Även de handlingar som är nödvändiga för bedömningen av barnskyddsbehovet eller för vidtagandet av barnskyddsåtgärder ska vid behov utan dröjsmål lämnas till den nya hem- eller boningskommunen. Barnets nya hem- eller boningskommun ska fortsätta med utredningen eller andra barnskyddsåtgärder, med beaktande av vad som bestäms i 16 §.

Om ett beslut om brådskande placering eller ändring av platsen för vård utom hemmet fattas när ett ärende som gäller omhändertagande av barnet eller vård utom hemmet är anhängigt vid förvaltningsdomstolen eller högsta förvaltningsdomstolen, ska beslutsfattaren omedelbart underrätta förvaltningsdomstolen eller högsta förvaltningsdomstolen om beslutet.

26 §

Inledande av ett barnskyddsärende och utredning av barnskyddsbehovet

Ett barnskyddsärende inleds på ansökan eller när en socialarbetare eller någon annan anställd inom barnskyddet på något annat sätt fått kännedom om ett barn som eventuellt är i behov av barnskydd.

Efter att ett barnskyddsärende har inletts ska socialarbetaren eller någon annan anställd inom barnskyddet omedelbart bedöma barnets eventuella brådskande behov av barnskydd.

Dessutom ska en bedömning av servicebehovet enligt 36 § i socialvårdslagen göras, om det inte är uppenbart onödigt att göra en bedömning. I samband med bedömningen av servicebehovet utreds barnskyddsbehovet, om inte ärendet tydligt är av sådan karaktär att stödåtgärder inom barnskyddet inte behövs.

En bedömning av behovet av tjänster och stödåtgärder enligt barnskyddslagen görs av en socialarbetare. Socialarbetaren bedömer barnets uppväxtförhållanden samt vilka möjligheter vårdnadshavarna eller andra personer som svarar för barnets vård och fostran har att sörja för barnets vård och fostran. Bedömningen görs i den omfattning som omständigheterna i det ak-

tuella fallet förutsätter. För att göra bedömningen kan socialarbetaren vid behov stå i kontakt med barnet närstående personer samt med olika samarbetspartner och experter enligt vad som föreskrivs i 41 § i socialvårdslagen.

Vid bedömningen av servicebehovet ska bestämmelserna i 36 § i socialvårdslagen följas. Bedömningen ska påbörjas utan dröjsmål och slutföras utan ogrundat dröjsmål. Bedömningen ska påbörjas senast den sjunde vardagen efter det att ärendet har inletts, och den ska bli klar senast tre månader från inledningen.

27 §

Inledande av en klientrelation inom barnskyddet

En klientrelation inom barnskyddet börjar när en socialarbetare utifrån en bedömning av servicebehovet konstaterar att

1) barnets uppväxtförhållanden äventyrar eller inte tryggar barnets hälsa eller utveckling, eller

2) barnet genom sitt beteende äventyrar sin hälsa och utveckling, och

3) barnet behöver tjänster och stödåtgärder enligt barnskyddslagen.

En klientrelation inom barnskyddet börjar också då när brådskande åtgärder vidtas för att trygga barnets hälsa och utveckling till följd av att ett barnskyddsärende inletts eller när barnet eller barnets familj annars får service eller annat stöd som avses i denna lag innan bedömningen av servicebehovet blivit färdig.

Socialarbetaren ska i de barnskyddshandlingar som berör barnet göra en anteckning om att en klientrelation inom barnskyddet har inletts samt omedelbart underrätta vårdnadshavaren och barnet om detta, dock med beaktande av vad som föreskrivs i 11§ i lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården.

30 §

Klientplan

För ett barn som är klient inom barnskyddet ska en klientplan göras upp.

Klientplanen ska, om det inte finns något uppenbart hinder för det, göras upp och ses över i samråd med barnet och vårdnadshavaren samt vid behov med en annan laglig företrädare för barnet, föräldrarna, någon annan person som svarar för barnets vård och fostran eller står barnet nära samt centralt deltar i vårdsnaden om barnet. I klientplanen antecknas de omständigheter och saker som målet är att påverka, barnets och familjens behov av stöd, tjänster och andra stödåtgärder genom vilka målet är att behovet av stöd ska mötas samt den tid inom vilken man uppskattar att målen kan uppnås. I klientplanen ska även antecknas de berördas avvikande meningar om behovet av stöd och ordnandet av tjänster och andra stödåtgärder. Klientplanen ska ses över vid behov, dock minst en gång om året.

7 kap.

Öppenvården

34 §

Skyldighet att vidta stödåtgärder inom öppenvården

När behovet av barnskydd har konstaterats ska det organ som ansvarar för socialvården utan dröjsmål vidta sådana stödåtgärder inom öppenvården som avses i detta kapitel.

36 §

Stödåtgärder inom barnskyddets öppenvård

Utöver den socialservice som nämns i 3 kap. i socialvårdslagen, som hemservice, referensgruppsverksamhet, stödperson eller stödfamilj samt utkomststöd och förebyggande utkomststöd enligt lagen om utkomststöd (1412/1997) och sådan barndagvård enligt lagen om barndagvård (36/1973) som omfattas av undervisningsväsendet, ska för en familj som är klient inom barnskyddet med beaktande av den på barnets

och familjens behov av stöd baserade klientplanen som stödåtgärder inom barnskyddets öppenvård vid behov ordnas

1) stöd för utredning av barnets och familjens problemsituation,

2) ekonomiskt eller annat stöd för barnet i skolgången, vid anskaffning av yrke och bostad, placering i arbete, fritidsintressen, upprätthållandet av nära mänskliga relationer och tillgodo-seendet av andra personliga behov,

3) vård- och terapiserie som stöder barnets rehabilitering,

4) intensifierat familjearbete,

5) familjerehabilitering, samt

6) andra tjänster och stödåtgärder som stöder barnet och familjen.

Sådana socialvårdstjänster och sådan barn-dagvård som är nödvändiga med tanke på barnets hälsa eller utveckling ska tillhandahållas i enlighet med den bedömning av behovet av dem som den socialarbetare som ansvarar för barnets angelägenheter har gjort i barnets eller föräld-erns klientplan.

37 §

Placering som stödåtgärd inom öppenvården

Om barnet inte i enlighet med barnets bästa kan placeras tillsammans med sin förälder, vårdnadshavare eller med den som svarar för barnets vård och fostran, kan barnet som stödåtgärd inom öppenvården för en kort tid även placeras ensamt. För detta krävs samtycke av barnets vårdnadshavare och av barnet självt, om barnet har fyllt 12 år. Villkoren för en sådan placering är att den behövs för att

1) barnets behov av stöd ska kunna bedömas,

2) barnet ska kunna rehabiliteras, eller för att

3) tillfällig omsorg om barnet ska kunna ordnas på grund av att vårdnadshavaren eller någon annan person som svarar för barnets vård och fostran är sjuk, eller av någon annan motsvarande orsak.

37 a §

Allmänna förutsättningar för användning av placering inom öppenvården

Placering av ett barn får inte upprepade gånger användas som stödåtgärd inom öppenvården, om inte barnets bästa nödvändigt kräver en ny kortvarig placering.

37 b §

Brådskande stödåtgärd inom öppenvården

Om ett barn av skäl som anges i 40 § behöver brådskande hjälp, kan stödåtgärder inom öppenvården enligt 7 kap. ordnas brådskande förutsatt att stödåtgärderna är lämpliga, möjliga och tillräckliga för att tillhandahålla omsorg som är i enlighet med barnets bästa.

38 §

Brådskande placering av barn

Om ett barn av skäl som anges i 40 § befinner sig i omedelbar fara, kan den vård och omsorg som barnet behöver ordnas som brådskande placering.

Beslut om brådskande placering fattas av den tjänsteinnehavare som anges i 13 § 1 mom. Med stöd av ett beslut av denna tjänsteinnehavare kan den brådskande placeringen fortgå i högst 30 dagar. Tidsfristen inkluderar den dag då barnet faktiskt placerades brådskande. Om beslutet om brådskande placering fattades före det dygn under vilket barnet faktiskt placerades, inkluderas dagen då beslutet fattades i tidsfristen.

Trots vad som föreskrivs i 1 mom., kan en brådskande placering utan särskilt beslut fortgå över 30 dagar, om

1) den tjänsteinnehavare som anges i 13 § 2 och 3 mom. inom 30 dagar efter att den brådskande placeringen inletts gör en ansökan om omhändertagande enligt 43 § 2 mom. till förvaltningsdomstolen, eller

2) ett ärende som gäller omhändertagande av barnet redan är anhängigt vid förvaltningsdom-

stolen eller högsta förvaltningsdomstolen då beslutet om brådskande placering av barnet fattas.

Under den tid som en brådskande placering varar har det organ som ansvarar för socialvården rätt att besluta om barnets angelägenheter i den omfattning syftet med den brådskande placeringen förutsätter enligt vad som föreskrivs i 45 §.

38 a §

Beslut om att fortsätta brådskande placering

Om 30 dagar inte är en tillräckligt lång tid för att behovet av omhändertagande av barnet ska kunna utredas eller tillräckliga stödåtgärder kartläggas, kan den tjänsteinnehavare som anges i 13 § 2 och 3 mom. fatta beslut om att den brådskande placeringen av barnet ska förlängas med högst 30 dagar, under förutsättning att

1) det inte är möjligt att fatta beslut om behövliga barnskyddsåtgärder utan tilläggsutredningar,

2) nödvändiga tilläggsutredningar inte kan fås inom 30 dagar efter att den brådskande placeringen har inletts, och

3) beslutet om fortsatt placering är förenligt med barnets bästa.

Vid beräkningen av tidsfristen följs bestämmelserna i 38 § 2 mom.

39 a §

Utredning av de delaktigas åsikt

Innan ett beslut som gäller en brådskande placering fattas enligt 38 och 38 a § samt 39 § 1 mom. ska det utredas vilken åsikt och uppfattning barnet, föräldrarna och vårdnadshavarna samt andra personer som svarar för barnets vård och fostran har om saken. Utredningen behöver inte göras om den skulle medföra ett sådant dröjsmål i ärendets behandling som skulle orsaka men för barnets hälsa, utveckling eller säkerhet.

Om en i 1 mom. avsedd persons åsikt inte har utretts före en brådskande placering, ska personen informeras om den brådskande placeringen

så snart som möjligt efter händelsen. I samband med detta ska personen ges möjlighet att lägga fram sin åsikt om ärendet och få information om rätten att få hjälp enligt vad som föreskrivs i denna eller någon annan lag.

76 a §

Tryggande av boende och försörjning i eftervården

När en otillräcklig försörjning, bristfälliga boendeförhållanden eller avsaknad av bostad är ett väsentligt hinder för rehabiliteringen av ett barn eller en ung person i eftervården, ska kommunen utan dröjsmål ordna ett tillräckligt ekonomiskt stöd samt rätta till bristerna i boendeförhållandena eller ordna en behovsrelaterad bostad.

89 §

Rätt att söka ändring

Barnets förälder och vårdnadshavare samt den som svarar eller omedelbart före beredningen av ärendet har svarat för barnets vård och fostran får var för sig söka ändring i ett ärende som gäller

2) sådan förlängning av en brådskande placering som avses i 38 a §,

90 §

Sökande av ändring hos förvaltningsdomstolen

I ett beslut av en tjänsteinnehavare som är underställd det organ som ansvarar för socialvården får ändring sökas genom besvär direkt hos förvaltningsdomstolen, i enlighet med vad som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen, då ärendet gäller

1) en sådan brådskande placering som avses i 38 § 1 mom.,

2) sådan förlängning av en brådskande placering som avses i 38 a §,

3) sådant omhändertagande samt därtill ansluten vård utom hemmet som avses i 43 § 1 mom.,

4) sådan ändring av platsen för vård utom hemmet som enligt 43 § 3 mom. görs under den tid omhändertagandet eller den brådskande placeringen varar,

5) sådant avslutande av omhändertagande som avses i 47 §,

6) sådan begränsning av kontakter som avses i 63 §,

7) sådant omhändertagande av ämnen och föremål som avses i 65 §,

8) sådant undanhållande av en försändelse som avses i 67 § 4 mom.,

9) sådan begränsning av rörelsefriheten som avses i 69 §,

10) sådan isolering som avses i 70 §, samt

11) sådan särskild omsorg som avses i 72 §.

I beslut som någon annan än en tjänsteinnehavare som är underställd det organ som ansvarar för socialvården har fattat i ärenden som gäller begränsningar och begränsande åtgärder får ändring sökas på det sätt som anges i 1 mom. Besvär ska anföras inom 30 dagar från delfäendet av beslutet.

Om inte något annat föreskrivs i denna lag tillämpas på ändringssökande i övrigt vad som föreskrivs i socialvårdslagen och förvaltningsprocesslagen.

Denna lag träder i kraft den 1 april 2015, dock så att 38 och 38 a §, 39 a § 2 mom., 89 § 1 mom. 2 punkten och 90 § 1 mom. 2 punkten tillämpas först från och med den 1 januari 2016.

På besvär med anledning av ett beslut som fattats innan denna lag har trätt i kraft eller på behandlingen av besvär över ett sådant ärende vid en högre besvärsinstans tillämpas de bestämmelser som gällde vid denna lags ikraftträdande.

Lag

om ändring av hälso- och sjukvårdslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010) 3 § 5 punkten, 24 § 3 mom., 27 § 4 mom., 28 § 4 mom. samt 69 §, och
fogas till lagen en ny 8 a § samt till 32 §, sådan den lyder i lag 914/2014, ett nytt 2 mom. som följer:

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

5) *socialvård* de uppgifter som avses i 14 § i socialvårdslagen (/) och främjande av social trygghet och välfärd,

8 a §

Socialvårdens och hälso- och sjukvårdens gemensamma service

Inom socialvårdens och hälso- och sjukvårdens gemensamma service eller när patienten annars behöver service inom såväl hälso- och sjukvården som socialvården ska de bestämmelser om hälso- och sjukvården och socialvården tillämpas som i enlighet med patientens intresse bäst tryggar den service som möter stödbehoven och vården enligt det medicinska behovet.

24 §

Sjukvård

För genomförandet av vården och rehabiliteringen ska det i förekommande fall upprättas en vård- och serviceplan enligt vad som föreskrivs i 4 a § i lagen om patientens ställning och rättigheter (785/1992). När patienten är ett barn som behöver särskilt stöd eller någon annan person som behöver särskilt stöd, ska vård- och serviceplanen om möjligt utarbetas så att planen kan be-

aktas vid beslut som fattas enligt 46 § i socialvårdslagen. Som en person som behöver särskilt stöd betraktas en person som har särskilda svårigheter att söka och få behövliga social- och hälsotjänster på grund av kognitiv eller psykisk skada eller sjukdom, missbruk av berusningsmedel, samtidigt behov av flera stöd eller någon annan motsvarande orsak och vars stödbehov inte är förknippat med hög ålder så som föreskrivs i 3 § i lagen om stödjande av den äldre befolkningens funktionsförmåga och om social- och hälsovårdstjänster för äldre (980/2012). Som ett barn som behöver särskilt stöd betraktas ett barn som behöver särskilt stöd på grund av de ovan nämnda skälen eller vars uppväxtförhållanden äventyrar eller inte tryggar barnets hälsa eller utveckling eller som genom sitt beteende äventyrar sin hälsa eller utveckling.

27 §

Mentalvårdsarbete

Bestämmelser om mentalvårdsarbete finns också i mentalvårdslagen (1116/1990) och socialvårdslagen.

28 §

Alkohol- och drogarbete

Bestämmelser om alkohol- och drogarbete finns också i lagen om missbrukarvård (41/1986) och socialvårdslagen.

32 §

Samarbete mellan socialvården och hälso- och sjukvården

Om bedömningen av servicebehovet enligt socialvårdslagen, fattandet av beslut eller tillhandahållandet av socialvård kräver hälso- och sjukvårdstjänster, ska en yrkesutbildad person inom hälso- och sjukvården som är anställd hos den kommun eller samkommun som ansvarar för hälso- och sjukvården på begäran av den arbetstagare som ansvarar för socialvårdsåtgärden delta i bedömningen av personens servicebehov och i utarbetandet av en klientplan.

69 §

Skyldigheter enligt barnskyddslagen

Om ett barn eller en ung person med stöd av barnskyddslagen (417/2007) har placerats utanför sin hemkommun, ska den placeringskommun som avses i 16 b § i barnskyddslagen eller det sjukvårdsdistrikt som placeringskommun

hör till ordna den hälso- och sjukvård som barnet eller den unga personen behöver. Vården ska ordnas i samarbete med den kommun som är ansvarig enligt 16 eller 17 § i barnskyddslagen (*placerarkommunen*).

Om barnskyddsbehovet beror på otillräckliga hälso- och sjukvårdstjänster, ska de hälso- och sjukvårdstjänster som med tanke på barnets hälsa och utveckling är nödvändiga utan dröjsmål ordnas för barnet och hans eller hennes familj, trots vad som föreskrivs om att få vård i 51—53 §.

När en placeringskommun eller en samkommun för ett sjukvårdsdistrikt har ordnat tjänster enligt 1 mom. ska placerarkommunen eller det sjukvårdsdistrikt som placerarkommunen hör till betala ersättning som motsvarar kostnaderna för den som har ordnat vården. Ersättningen får vara högst så stor att den täcker kostnaderna för tjänsten. Från ersättningen avdras de avgifter som patienten har betalat för vården samt övriga verksamhetsintäkter.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av 6 § i lagen om skada, ådragen i militärtjänst

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i lagen om skada, ådragen i militärtjänst (404/1948) 6 § 4 mom., sådant det lyder i lag 1346/2010, som följer:

6 §

Till en skadad eller insjuknad vars invaliditetsgrad är minst 20 procent betalas ersättning för kostnaderna för hemservice enligt 14 § 1 mom. 5 punkten i socialvårdslagen (/), boendeservice enligt momentets 7 punkt och service som stöder rörligheten enligt momentets

9 punkt, stöd för närståendevård enligt lagen om stöd för närståendevård (937/2005) samt kostnaderna för sjukvårdstjänster enligt 24 § i hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010). Hyror eller motsvarande avgifter för servicebostäder eller stödbostäder ersätts dock inte. I fråga om ersättning för hemservice och boendeservice och för

stöd för närståendevård bestäms närmare genom förordning av statsrådet.

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om upphävande av 20 § i folkhälsolagen

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Genom denna lag upphävs 20 § i folkhälsolagen (66/1972), sådan paragrafen lyder i lag 892/2007.

2 §

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av lagen om servicesedlar inom social- och hälsovården

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen om servicesedlar inom social- och hälsovården (569/2009) 10 § och *ändras* 3 § 3 punkten som följer:

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

3) *inkomstrelaterad servicesedel* en servicesedel vars värde bestäms på grundval av klientens fortlöpande och regelbundna inkomster en-

ligt vad kommunen bestämmer eller beror på att klientens inkomster beaktas enligt 10 a—10 c § i lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (734/1992),

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag

om ändring av lagen om underhåll för barn

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen om underhåll för barn (704/1975) 13 § 3 mom., sådant det lyder i lag 673/1998, *ändras* 5 § 1 mom., sådant det lyder i lag 582/2008, samt *fogas* till lagen en ny 13 a § som följer:

5 §

I angelägenheter som rör underhållsbidrag företräds ett minderårigt barn av sin vårdnadshavare eller någon annan laglig företrädare. Företrädaren för ett minderårigt barn har rätt att företräda barnet också i ett ärende som gäller barnets rätt till underhåll sedan barnet fyllt 18 år.

— — — — —

13 a §

Om ett barn har blivit eller löper fara att bli utan underhåll och föräldrarnas skyldighet att betala underhållsbidrag inte har fastställts, eller om det fastställda underhållsbidraget är otillräckligt för barnets underhåll, har det organ som avses i 6 § 1 mom. i socialvårdslagen (710/1982) rätt att

föra barnets talan för att fastställa underhållsbidraget eller höja dess belopp.

Om underhållsstöd betalas till barnet, har organet rätt att föra talan för att fastställa underhållsbidraget eller höja dess belopp, även om barnet inte blivit eller löper fara att bli utan underhåll. Om underhållsstöd betalas till barnet, har organet även rätt att föra talan för att sänka underhållsbidraget.

Organet ska innan en åtgärd som avses i 1 och 2 mom. vidtas ge barnets vårdnadshavare och underhållsskyldige tillfälle att bli hörd.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av 12 och 19 § i lagen om missbrukarvård

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om missbrukarvård (41/1986) 12 § 1 mom. och 19 §, av dem 12 § 1 mom. sådant det lyder i lag 814/2000, som följer:

12 §

Kortvarig vård på grund av våldsamhet och underställande av beslut

Den tjänsteinnehavare som har yrkesmässig behörighet som socialarbetare och som av det organ som ansvarar för kommunens socialvård förordnats att sköta uppgiften har rätt att enligt de

grunder som fastställts av organet och enligt dess allmänna anvisningar förordna att en missbrukare oberoende av sin vilja på grund av våldsamhet ska tas in för vård under högst fem dygn för avbrytande av bruket av rusmedel och att besluta om därtill anslutna andra åtgärder samt att i dessa fall själv eller genom ombud föra organets talan.

— — — — —

19 §

Ändringssökande

I fråga om sökande av ändring i beslut som avses i denna lag gäller vad som föreskrivs i

6 kap. i socialvårdslagen (/), om inte något annat föreskrivs nedan.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av 8 d och 17 § i lagen om service och stöd på grund av handikapp

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i lagen om service och stöd på grund av handikapp (380/1987) 8 d § 2 mom. 2 punkten och 17 §, av dem 8 d § 2 mom. 2 punkten sådan den lyder i lag 981/2008, som följer:

8 d §

Sätt att ordna personlig assistans

Kommunen kan ordna personlig assistans

2) genom att ge den gravt handikappade en servicesedel som avses i lagen om servicesedlar inom social- och hälsovården (569/2009) och som uppgår till ett skäligt värde och med vilken

personen i fråga kan skaffa assistent service, eller

17 §

Ändringssökande

I fråga om sökande av ändring i ärenden som avses i denna lag gäller vad som föreskrivs i 6 kap. i socialvårdslagen (/) och vad som föreskrivs nedan i denna lag.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av 3 § i mentalvårdslagen

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i mentalvårdslagen (1116/1990) 3 § 1 mom., sådant det lyder i lag 1338/2009, som följer:

3 § <i>Tillhandahållande av mentalvårdstjänster</i>	som bestäms i hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010) och som en del av socialvården så som bestäms i socialvårdslagen (/).
Kommunen ska inom sitt område sköta om att de mentalvårdstjänster som avses i denna lag tillhandahålls som en del av folkhälsoarbetet så	Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av 4 § i lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om klientavgifter inom social- och hälsovården (734/1992) 4 § 1 mom. 1 punkten, sådan den lyder i lag 1268/2006, som följer:

4 § <i>Avgiftsfri socialservice</i>	12 punkt, övervakning av umgänge mellan barn och förälder enligt momentets 13 punkt, stöttat umgänge och övervakade byten enligt 27 § i den lagen samt verksamhet i sysselsättningssyfte för handikappade och arbetsverksamhet för handikappade, med undantag för transporter och måltider, enligt 27 d och 27 e § i socialvårdslagen (710/1982),
Avgiftsfria är följande former av socialservice: 1) socialt arbete enligt 14 § 1 mom. 1 punkten i socialvårdslagen (/), social handledning enligt momentets 2 punkt, social rehabilitering enligt momentets 3 punkt, familjearbete enligt momentets 4 punkt, rådgivning i uppfostrings- och familjefrågor enligt momentets	Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av 24 § i lagen om utkomststöd

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om utkomststöd (1412/1997) 24 § 1 mom., sådant det lyder i lag 1555/2009, som följer:

24 §

Denna lag träder i kraft den

20 .

Ändringssökande

Bestämmelser om sökande av ändring i de ärenden som avses i denna lag finns i 6 kap. i socialvårdslagen (/).

Lag**om ändring av 3 § i lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården**

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården (812/2000) 3 § 2 punkten, sådan den lyder i lag 1135/2002, som följer:

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

ter sammanhängande åtgärder som är avsedda att främja och upprätthålla enskilda personers eller familjers sociala trygghet och funktionsförmåga, samt

2) socialvård socialservice som nämns i 14 § i socialvårdslagen (/) samt med nämnda tjäns-

Denna lag träder i kraft den

20 .

Lag**om ändring av 28 § i lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte**

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* i lagen om arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte (189/2001) 28 § 1 mom., sådant det lyder i lag 1293/2002, som följer:

28 §

Ändringssökande

Då ändring söks i beslut som avses i 10 eller 18 § i denna lag gäller för arbetsmarknadsstö-
dets vidkommande vad som bestäms i 12 kap. i

lagen om utkomstskydd för arbetslösa och för ut-
komststödet vidkommande vad som bestäms i
6 kap. i socialvårdslagen (/).

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av 11 § i lagen om social kreditgivning

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om social kreditgivning (1133/2002) 11 § som följer:

11 §

Ändringssökande

I ett beslut om social kredit som kommunen
fattat med stöd av denna lag får ändring sökas
hos förvaltningsdomstolen, och tvister som gäl-

ler ett avtal om social kredit behandlas i förvalt-
ningsdomstolen enligt vad som föreskrivs i
6 kap. i socialvårdslagen (/).

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av 2 och 12 § i lagen om behörighetsvillkoren för yrkesutbildad personal inom so- cialvården

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om behörighetsvillkoren för yrkesutbildad personal inom socialvården (272/2005)
2 § och 12 § 2 mom., av dem 2 § sådan den lyder i lag 931/2011, som följer:

2 §

Lagens tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på den behörighet som
krävs av yrkesutbildad personal inom socialvår-
den, om inte något annat föreskrivs någon an-
nanstans i lag.

Med socialvård avses i denna lag
1) uppgifter som nämns i 14 § i socialvårdsla-
gen (/) och som ordnas av ett kommunalt or-
gan eller av staten,
2) uppgifter som faller inom de former av so-
cialservice som avses i lagen om privat social-
service (922/2011).

Denna lag tillämpas inte på den behörighet som krävs inom stödtjänster i anslutning till hemservice enligt 19 § i socialvårdslagen.

den gäller inte socialarbetare som har rätt att i brådskande fall besluta om vård oberoende av klientens vilja och därtill anslutna åtgärder.

12 §

Tillfällig avvikelse från behörighetsvillkoren

Den rätt enligt 1 mom. att avvika från den behörighet som krävs för uppgifter inom socialvår-

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av 12 § i lagen om stöd för närståendevård

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om stöd för närståendevård (937/2005) 12 § som följer:

12 §

Ändringssökande och behandling av tvister som gäller avtal om närståendevård

ståendevård behandlas som förvaltningsstvistemål i förvaltningsdomstolen i enlighet med vad som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996).

I fråga om sökande av ändring i ärenden som avses i denna lag gäller 6 kap. i socialvårdslagen (/). Tvister som hänför sig till avtal om när-

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av 5 § i lagen om produkter och utrustning för hälso- och sjukvård

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om produkter och utrustning för hälso- och sjukvård (629/2010) 5 § 1 mom. 17 punkten underpunkt a som följer:

5 §	
<i>Definitioner</i>	
I denna lag avses med	verksamhetsenheter som ger service inom socialvården enligt 14 § i socialvårdslagen (/) och verksamhetsenheter för specialomsorger enligt 9 § i lagen angående specialomsorger om utvecklingsstörda (519/1977),
-----	-----
17) yrkesmässig användare	
a) verksamhetsenheter för hälso- och sjukvård enligt 2 § 4 punkten i lagen om patientens ställning och rättigheter, offentliga och privata	Denna lag träder i kraft den 20 .
-----	-----

Lag

om ändring av 82 § i lagen om främjande av integration

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om främjande av integration (1386/2010) 82 § 4 mom. som följer:

82 §

Denna lag träder i kraft den 20 .

Ändringssökande

Bestämmelser om sökande av ändring i beslut om utkomststöd finns i 6 kap. i socialvårdslagen (/).

Lag

om ändring av 25 § i lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om mottagande av personer som söker internationellt skydd (746/2011) 25 § som följer:

25 §

Socialservice

Personer som söker internationellt skydd, får tillfälligt skydd eller är offer för människohandel och som inte har en i lagen om hemkommun avsedd hemkommun i Finland har rätt till socialservice enligt 14 § i socialvårdslagen (/), om en yrkesutbildad person inom socialvården bedömt den vara nödvändig under den tid som personen har rätt till mottagningstjänster.

Det sociala arbete som avses i 15 § och den sociala handledning som avses i 16 § i socialvårdslagen utförs vid förläggningen av yrkesutbildade personer inom socialvården. Arbetet omfattar rådgivning, handledning och utredning av sociala problem samt andra stödåtgärder som upprätthåller och främjar individens och familjens trygghet och förmåga att komma till rätta samt samfunds funktionsduglighet.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag**om ändring av lagen om privat socialservice**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om privat socialservice (922/2011) 3 § 1 punkten, 13 § och 27 § 2 mom. som följer:

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *privat socialservice* de former av socialservice som nämns i 14 § i socialvårdslagen (/) och den professionella handledning och rådgivning inom det sociala området i anslutning till anordnandet av dem som en enskild person, en sammanslutning eller en stiftelse eller ett affärsföretag bildat av ett offentligt samfund producerar mot ersättning genom drivande av rörelse eller yrkesutövning,

som organet fått med stöd av 11 och 12 §, med undantag för uppgifter om serviceproducenter som producerar endast stödservice i anslutning till hemservice som avses i 14 § 1 mom. 5 punkten i socialvårdslagen eller med stödtjänster jämförbara tjänster.

27 §

Registrering av uppgifter om anmälningspliktig verksamhet

I registret förs inte in uppgifter om serviceproducenter som producerar endast stödtjänster i anslutning till hemservice som avses i 14 § 1 mom. 5 punkten i socialvårdslagen eller med stödtjänsterna jämförbara tjänster eller privat familjedagvård.

13 §

Kommunens skyldighet att lämna regionförvaltningsverket anmälda uppgifter

Det kommunala organet ska utan dröjsmål lämna regionförvaltningsverket de uppgifter

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av 88 § i beredskapslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i beredskapslagen (1552/2011) 88 § 2 punkten som följer:

88 §

Social- och hälsotjänster samt hälsoskydd

För tryggnad av befolkningens social- och hälsovård under undantagsförhållanden som avses i 3 § 1, 4 och 5 punkten kan det genom för-

ordning av statsrådet föreskrivas att kommunen kan avstå från

2) bedömning av servicebehovet i enlighet med 36 § i socialvårdslagen (/),

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av 15 § i lagen om stödjande av den äldre befolkningens funktionsförmåga och om social- och hälsovårdstjänster för äldre

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om stödjande av den äldre befolkningens funktionsförmåga och om social- och hälsovårdstjänster för äldre (980/2012) 15 § 2 mom. 1 punkten som följer:

15 §

Utredning av servicebehovet

Utredningen ska inledas snarast möjligt och slutföras utan ogrundat dröjsmål efter det att

1) den äldre personen har sökt sådan bedömning av servicebehovet som avses i 36 § i socialvårdslagen (/),

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av lagen om ändring av 6 § i lagen om skada, ådragen i militärtjänst

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om ändring av 6 § i lagen om skada, ådragen i militärtjänst (996/2014) 6 § 4 mom. som följer:

6 §

Till en skadad eller insjuknad vars invaliditetsgrad är minst 20 procent och till en skadad eller insjuknad till följd av 1939—1945 års krig vars invaliditetsgrad är minst 15 procent, betalas ersättning för kostnaderna för hemservice enligt 14 § 1 mom. 5 punkten i socialvårdslagen (/), boendeservice enligt momentets 7 punkt och service som stöder rörligheten enligt momentets 9 punkt, stöd för närståendevård enligt lagen om stöd för närståendevård (937/2005)

samt kostnaderna för sjukvårdstjänster enligt 24 § i hälso- och sjukvårdslagen (1326/2010). Hyror eller motsvarande avgifter för servicebostäder eller stödbostäder ersätts dock inte. I fråga om ersättning för hemservice och boendeservice och för stöd för närståendevård bestäms närmare genom förordning av statsrådet.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2015.

Helsingfors den 12 december 2014
